כסבורין היו **העם לומר,** שזה שירדו גשמים קודם הנץ החמה, עוד לפני שהתחילו להתענות — **שבחו של צבור הוא.** שעדיין לא הספיקו להתפלל, וכבר נענו להם מן השמים, וירדו גשמים(1514).

אמר להם שמואל הקטן: **אמשול לכם משל, למה הדבר דומה** —

לעבד שמבקש פרס [מתנה] **מרבו** [מאדונו], אבל עדיין לא בא לפני אדונו לבקש את בקשתו.

מששמע האדון על כך, **אמר להם** למשרתיו: **תנו לו** לעבד מיד את מה שמבקש, וילך מכאן, **ואל אשמע קולו,** כי איני אוהבו, ואינני רוצה לשמוע אותו.

כך גם כאן, נענה הקדוש ברוך הוא מיד, והוריד גשמים עוד קודם שהתחיל הציבור להתפלל, כדי שלא ישמע דבריהם ותפילתם.

אם כן, אין הדבר שבח לציבור, אלא אדרבה — גנאי הוא להם!

שוב היה מעשה **בשמואל הקטן, שגזר תעניתא, וירדו להם גשמים לאחר שקיעת החמה.** דהיינו, עם סיום התענית.

כסבורים היו **העם לומר** עתה, שודאי **שבחו של צבור הוא.** שהרי המתין הקדוש ברוך הוא עד שסיימו להתענות ולהתפלל, ורק לאחר מכן ירדו גשמים. הרי שרצה הקדוש ברוך הוא לשמוע את תפילת העם.

אמר להם שמואל: לא שבח של צבור הוא(1515).

אלא אמשול לכם משל, למה הדבר דומה —

לעבד שמבקש פרס מרבו.

האדון רצה לצער את עבדו, ולכן **אמר להם** האדון לעבדיו: אל תתנו לו מיד, אלא **המתינו לו** [תנו לו להמתין] זמן רב, **עד שיתמקמק**(1516) **ויצטער,** ורק **אחר כך תנו לו.**

"שמואל הקטן", "דוד הקטן".

1514. **המהרש"א** כתב, שמשמע שאין מדובר בתענית היחידים, אלא בתענית הצבור, שצריכים להתענות כבר מבעוד יום. ומכל מקום סברו ששבח הוא לצבור, משום שלא התחילו עדיין להתענות, כי עיקר התענית — ביום.

1515. ביאר **הכותב** [בעין יעקב], שלמדנו מכאן תועלת גדול. והוא, שהחסידים כשמואל הקטן לא היו מחזיקים טובה לעצמם. והיו תולים בעצמם כל דופי שאפשר לחשוב. כמו בענין זה, שאף שמלשון המשנה משמע ששבחן של ציבור הוא אם ירדו גשמים ביום התענית, בתחילתו או בסופו, חשש שמואל ואמר, שאם היו מרוצים לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו צריכים להתענות, אלא תיכף ומיד כשהתפללו היה צריך לרדת המטר.

והערבי **נחל** [בפרשת שמות, הובא בענף יוסף] פירש, שאם שבחו של ציבור הוא, היה הקדוש ברוך הוא נותן את בקשתם באופן שאי אפשר לטעות ולחשבם כחוטאים. כי השלם בתכלית השלמות לפני הקב"ה, יתן לו שאלתו מיד כאשר יבקש בתפילה. עיין שם.

1516. "יתמקמק" — לשון חולשה הוא. תרגום "וגבר ימות ויחלש" [איוב פרק י"ד פסוק י'] — "וגברא ימות ויתמקמק". **הערוך.**